

Darvin prvi put objavio svoju teoriju evolucije

Čarls Darwin (Charles Darwin), britanski naučnik koji je udario temelje modernoj teoriji evolucije, rođen je kao peto dete dobrostojeće engleske porodice. Njegov pradeda s majčine strane bio je uspešan trgovac, a pradeda s očeve strane poznati psiholog i učenjak Erasmus Darwin. Nakon završenog škole u rodnom Shrewsburyu Darwin je upisao medicinu u Edinburghu. 1827. je izbačen sa studija medicine, pa se upisao na Cambridge. Tamo je upoznao geologa Adama Sedgwicka i učitelja Johna Henslowa.

Henslow je mladom Darwinu pomogao da izgradi samopouzdanje i naučio ga da bude pažljiv, strpljiv i savesan posmatrač prirodnih fenomena i skupljač primeraka i zaključaka. Po završenim studijama 1831. godine u svojoj dvadesetdrugoj godini Darwin se, uglavnom na Henslowo nagovaranje, ukrcao na brod HMS Beagle i pridružio ekipi istraživača na naučnom putovanju po svetu. Na putovanju je imao priliku da posmatra geološke formacije pronađene na različitim kontinentima i ostrvima, vidi veliki broj fosila i organizama. U svojim opservacijama Darwina je najviše impresionirao učinak koji su imale prirodne sile na zemljinu površ.

U to doba većina geologa zastupala je stanovište kako je svaka prošla kreacija uništena iznenadnom katastrofom, kao što je potres ili propadanje zemljinog tla. Posljednja katastrofa, iz te tačke gledišta, bila je ona sa Nojevom Barkom. Prema tom gledištu vrsta, one su kreirane nezavisno jedna od druge, tj. nisu bile u mogućnosti mutirati, što bi značilo da su bukvalno nepromemljive za sva vremena. Od ove teorije odstupala su stanovišta engleskog geologa Charlesa Lyella. On je tvrdio kako zemljina površina prolazi kroz stalne promene kao rezultat dejstva prirodnih sila kroz duži vremenski period. Boraveći na HSM Beagleu Darwin je zaključio kako mnoga Lyellova zapažanja odgovaraju onome što je sam uočio, iako je takođe primetio kako se neki nalazi na koje je naišao kose sa nekim Lyellovim gledištima. Tako je primetio da na ostrvu Galápagos postoji jedinstvena vrsta kornjača, američkog drozda i zeba koje su, uprkos tome

što su blisko povezane, različite u strukturi i prehrambenim navikama. Ta zapažanja naterala su Darwina da se nađe u nedoumici da li postoje veze između različitih, ali i sličnih vrsta.

Darwin se u svome stavu o razvijanju organizama još više učvrstio nakon što je pročitao Esej o principima stanovništva, delo britanskog ekonomiste Thomasa Roberta Malthusa. U tom delu autor je tvrdio kako povećanje izvora hrane nije srazmerno progresiji broja stanovnika. Kao ključne faktore naveo je oskudice i bolesti i društvene događaje poput ratova. Darwin je Malthusove argumente primenio na životinje i biljke i 1838. godine stvorio nacrt svoje teorije.

Narednih 20 godina radio je na ovoj teoriji i 1858. godine je konačno i objavio u novinama, istovremeno kada je to učinio i Alfred Russel Wallace, mladi biolog koji je nezavisno od Darwina došao do istog zaključka. Darwinova teorija je u celini objavljena 1859. godine pod naslovom Nastanak vrsta (The Origin of Species). Knjiga koju su nazvali knjigom koja je šokirala svijet, prodala se u potpunosti već prvi dan te je naknadno stampano još šest izdanja (Darwin je knjigu pripremao pune 22 godine).

<http://www.youtube.com/watch?v=xiFXVzIzfl4>

Divna Milošević

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
  - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
  - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
  - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.